

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 98. ANULU XIV.

Telegrafulu este de done ori pe septemana: joi si Dominec'a. Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditoru. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu, 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 11/23 Decembre 1866.

Invitare de prenumeratiune

la „Telegrafulu Romanu“.

Apropiindu-se capetulu anului 1866, se deschide prin acest'a prenumeratiune noua la acest'a foia.

„Telegrafulu Romanu“, va esi ca si pan'acum de doua ori pe septemana, Dominec'a si Joi'a. **Formatulu** va fi mai mare, cu trei colone pre o pagina. — Pretiulu abonamentulu e:

Pentru Sabiu, pe anu 7 fl., pe 1/2 anu 3 fl. 50 xr., pe 1/3 anu 1 fl. 75 xr., v. a.

Pentru Trannia si Monarchia austriaca pe anu 8 fl., pe 1/2 anu 4 fl., pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Principatele rom. unite si strainatate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardi'a cu tramiterea prenumeratiunilor.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiuni a ni se tramite francate, adresandu-le de adreptulu la

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiu.

Serenitatea Sea Principele Montenuovo, dupa o petrecere de vre-o siése ani aici in Sabiu, a plecatu joi la nou'a sea functiune, ce i s'a datu pregratosu de Majestatea Sea Imperatulu, Mai Mare alu tuturor ostiriloru immeratesci — ca Comandante generalu in Prag'a Boemie. Insusirile cele bune si leale, prin cari a sciutu se castige pre toti locuitorii acestei tieri de o potri-va, voru remane nesterse si pre venitoriu; cu deosebire lu voru binecuent'a in sa acei'a, cari se impartasira de binefacerele sele speciale, cum s'ura si cele publicate in nrulu trecut, la care trebuie sa adaugemu, ca si seracii parochieloru celoru-lalte confesiuni nu fara trecuti cu vederea de marimosia serenissimulu Principe. — Ddiu sa-lu porte in pace in tote dilele vietiei sele.

Redactiunea Tel. Rom. se afla in pusetiune de a pute da publicitati unele acte atingatore de suspiciun'are radicate asupr'a Par. nostru Metropolitu Andreiu, in „Gazeta Tr.“, in „Concordia“ si in „Romanelu“ din Bucuresti. Speranti'a nostra e, ca aceste acte voru reversa lumina convingetore asupr'a tuturor romanilor dupa nume si fapte: ca suspiciun'are se reducu la nulla fatia cu lucrurile reali complinite de catra P. nostru Metropolitu.

Responsulu

Escelentiei Sele Metropolitulu Andreiu Baronu de Siagun'a la scrisore Escel. Sede Metropolitulu Conte Al. St. Siulutiu.

Nr. Pr. 189. Escelentia!

Multu pretiuit'a scrisore a Escelentiei Tale din 10/22 ale curentei Nr. 1345. o amu primitu din man'a Dlui Protopopu Ioann Russu in 18/30 Octobre a. c. prin care ai binevoitu a mi scrie: „ca din consideratiune, caci magiarii facu pressioni asupr'a coronei pentru darea unui ministeriu, si restituierea continuitatii legislatiunei si a dreptulu istoricu dela 1848 inainte de otarirea trebiloru comune de Statu pentru totu imperiulu, si inainte de a indestuli si pe celelalte natii in privinti'a nationalitatii lor, — natiunile nemagiare s'au pusu intr'o viia miscare, si asi'a si a nostra romana, si ca de aci vine, ca din tote partile s'a manifestatu si se manifesteza dorinti'a de a tramite un'a deputatiune in caus'a nationale la Vien'a, si ca de aci s'au desvoltatu si aceea nediuinti'a nationale, ca sa se intorca catra noi ambii sei capi bisericesci, sa loamu asupr'a nostra conducerea causei nationale inaintea Tronulu, si ca dupa ce au vedintu retragerea nostra, au umblatu a si castigá pe altii din barbatii de incredere mireni, si ca pre acesti'a iau si aflu in persoanele Dloru Georgiu Baritiu si Dr. Ioann Ratiu, si ca dupa cum Escelentia Ta Te-ai incunosciintiatu, acesti deputati suntu de aceea convictiune, ca nediuinti'a lor atunci va avea pon-

dulu celu mai mare, candu Archipastorii loru aru sta in fruntea deputatiunei; in fine Escelentia Ta binevoiesci a me invita pe mine, ca sa fiu gal'a a calatori cu Escelentia Ta la Vien'a, candu deputatii voru afla de lipsa a ne chiama la Vien'a, si candu Majestatea Sea, dupa cum prin o suplica recomandata si de Escelentia Sea Dlu Gubernatore Conte Crenneville la curtea regesca s'au cerutu, — s'aru areta aplecata a primi deputatiunea romana ardelena, seu deca eu nici decum n'asiu primi acesta invitare, atunci sa espediu pe sem'a numitoru deputati din partea mea, si din partea celoru ce se tinu de mine, plenipotentia dupa formularulu impartasitu de catra Escelentia Ta, si apoi la casulu acela, candu deputatii numiti aru fi siliti sa remana mai multu tempu la Vien'a, sa le facu din partea nostra o colecta de bani, precum si la Esc. Vostru s'au facutu si s'au datu vre-o 300 fl. v. a. in spese de drumu.“

La care amu onore a responde: ca eu nu incunosc al'ta manifestatiune nationale — catu de catu formale — asupr'a situatiunei politice presente. decatu mai intaiu invoirea unanim'a a deputatoru si regalistoru romani la despartirea loru dela dieta ardelena din Clusiu a an. 1865, ca si pe viitoriu intre ori ce impregiurari sa purcedemu activo, — apoi ala doilea intalnirea confidentiala a mai multoru membri ai comitetulu nationale si cu altii cati-va barbati ai natiunei cu ocaziunea adunarei Asociatiunei nostre literarie la Alb'a Iulia, unde dupa o desbatere seriosa a impregiurarilor presente unanimu ne-amu intelesu cu toti, cu carii noi ambii Archierei amu fostu de fatia, ca sa se compuna unu regalistoru romani dela dieta din Clusiu, si sa se subscria de Escelentia Ta, si apoi sa mi se transpuna mie spre subscriere si spre substernere la Majestate. Eu amu asteptatu pe basla acestoru coltielegeri facute si cu invoirea Escelentiei Tale, ca sa mi se aduca acelu memorialu in form'a precegetata si prefapta, si sa caletorescu la Vien'a spre a-lu asterne la Tronu, in sa in locu sa fiu primitu cestionatu memorialu, primiu inculparea din scrisore susatinsa a Escelentiei Tale, ca noi ne-amu retrasu dela caus'a nationale.

Escelentia! eu asi'a sci, ca natiunile nemagiare din Ungaria altfelu tracteaza causele lor nationale, si nu asi'a, cum vedemu, ca se incerca unii a o tracta la noi fara de tote formele. La natiunile nemagiare din Ungaria vedemu, ca reprezentantii si altii barbati de incredere ai lor se aduna pe fatia, desbatu publice causele lor, si din terenulu lor legalu aduca concluse in privinti'a causei lor nationale, precum si in privinti'a proceduri in apararea ei pe terenulu legalu; conclusele reprezentantiloru nationale se depun apoi in man'a capiloru lor, care numai in harmonica conlucrare potu avea trecerea si valoarea dorita, fara de a periclitá caus'a nationale, si a aduce persoanele actrice in vre-o colisiune cu ordinea publica. Si natiunea romana din Ardealu e norocos'a a avea unu terenu legalu dela anu 1863/4, si are reprezentantii sei, are pe comitetulu nationale asediatu prin congresulu nationale din anu 1861 si 1863 si purcesa de a si continua actiunile sale pe calea acest'a, chiaru si dupa schimbările adancu taietore din anulu trecut. Catu de bine au fostu, ca in conferintiele nostre dietali din Clusiu s'au desbatutu acea cestiune vitale: ca sa intramu seu ba la dieta? si s'au aflu de bine dupa desbatere o bi e c t i v e t i n u t e, asi'a dara fara defaimarea persoanei cui-va, ca sa intramu la dieta, si ca da colo ca membrii legislatiei patriei nostre sa lucramu pentru binele tieri nostre, si acolo sa speramu si interesele natiunei nostre, si catu de bine au fostu ca ne-amu dusu la dieta, s'au vedintu din urmatele manifestatiuni ale natiunei intregi prin jurnalé si adrese de multumire! Catu de bine ne-au paratu noue tuturor cari amu fostu in actiune, caci inca atunci amu simtitu in noi toti, cum rezultatulu urmatu dupa actiunea nostra complinita ne-a incungiuratu pre noi la continuarea ori carei actiuni de apararea causei nationale si spre viitoriu pe terenulu legalu. Catu de frumosa, si adevratu fratieasca au fostu cointielogerea nostra ultima dela Alb'a Iulia! Si totusi dorere acum ce vedu? In locu de o continuare armonica a lucrarilor nostre de acolo de unde o amu lasatu, vedu

inceputa o fractiune de actia cu totul afara de ograda otariloru congreseloru nationali din an. 1861 si 1863! in locu sa mi se fia predata memorandumul otaritu, vedu o fapta complinita intr'unu chipu ilegalu si arbitrariu! in locu sa se fia intrebuintatu tempulu celu oportunu spre lamurirea stadiului, in care au ajunsu, si se afla astadi caus'a cea santa si cu atat'a pietate purtata pan'acum a natiei, vedu, ca se lucra pentru stricarea cararei celei umblate cu sporu, si pentru radicarea altei noue problematice! in locu de a se basá pre plenipotinti'a generale a natiunei data si concredita Comitului nationalu, vedu, ca se cauta fabricarea altoru plenipotintie unilaterali, care sa nimicésca valórea plenipotintiei celei deobligatóre pentru totdeun'a! in locu de a alergá la aren'a luptei publice pre calea probata, si aprobata, vedu, cum unii putini se apuca a seduce pe cei usioru credietori pe calea cea retacita a petitiiei odióse, ce nu este apta de alta, decâtu a pierde cu ea si putinulu terenu legalu, ce l'amu fostu castigatu cu atât'a sudóre! si in fine in locu de a vorbi si scrie obiectivu din partea tuturor barbatiloru nostri despre caus'a nationala, vedu, audu, si cetescu mai in tóte dílele, cum unii sedusi de un'a séu alta patima defaima privatu si in foi publice pe Archierei si pe toti acei'a amploiatii de nationalitatea romána, carii nu vreau sa imitedie sarcasmele loru, si cum arunca asupra-le inegriri si defaimári nemeritate, cá numai ei sa multiamésca ambitiunile loru desiarte, de-si voiu de alta parte sa presupunu despre ei atât'a conscientiositate nationala si patriotica, ca ei intr'o parte a inimei loru se voru bucurá, ca au gasitu pe cáti-va usioru credietori, carii le-au datu loru subscriptiuni si spese de drumu pentru Vien'a, dar in sufletulu loru voru audi un'a voce puternica, carea le va dice loru, ca nici ei, nici alii, intre carii conumeru eu si pe noi ambii Archierei, nu suntu in stare a corespunde aceloru momente mari si multe din plenipotintiele loru, si anume I. din cele emise din Blasiu: „cá ei — deputatii Baritiu si Ratiu — sa apere caus'a politica, drepturile castigate, si tóte interesele nationali la tóte locurile competente, staruindu, cá natiunea romána nu numai sa se sustina, ci de facto sa se ilocedie si in usulu si folosinti'a practica a tuturor drepturiloru sale nationali, peivilegi de Maiestatea Sea castigate, precum si a tuturor drepturiloru acelor'a, care natiunei románe cá unei natiuni regnicolare si politice i se cuvina“; II, din cele emise din Brasiovu: „cá Dloru sa substérna la locurile mai inalte, séu déca se va aflá cu cale, tocma si la preainaltulu Tronu acele dorintie si suferintie ale nóstre, si ale celoru, carii le simtu impreuna cu noi, care in dílele nóstre nu se potu face cunoscute prin diet'a tieriei, séu prin adunárilé municipalé, îndatorandu-se totodata aceiasi plenipotenti, cá sa fia cu tóta luarea aminte si la starea cea decadinta a industriei, a comerului, a economiei, si peste totu a lipsei cei domnitóre din putin'a cerculare a numerariului, prin urmare sa lucre si pentru castigarea unei bance ipotecarie promise de Maiestatea Sea in un'a din propusetiunile regesci din 1 Iuliu 1863, dandu-ne apoi séma la tempulu seu de aceea, ce voru fi lucratu.“ Inca mai voiu sa presupunu despre conscientiositatea patriotica si nationala a aceloru deputatii, ca ei voru recunósce in sufletulu loru, cumca momentele espuse in plenipotintiele loru suntu obiecte ale legislatiei intr'o tíera constitutiunala, dar nu obiecte de petitiu unilaterali, si ca la pertractarea loru constitutiunala nu se face colecta dela particulari, ci tíer'a se ingrigesce pentru intempnarea speseloru recerute.

Din aceste premise binevoiesce a vedé Escelentia! ca eu lucrárilé complinite din susu laudat'a-Ti epistola nu sum in stare a le acceptá din acea simpla dar fundata cauza, cáci acele nu s'au pertractatu potrivit concluseru, care congresele nationali din a. 1861 si 1863 le-au stabilitu spre binele causei natiunei, si alu sustinerei bune, fratiescei contielegeri.

Binevoiesce, me rogu Escelentia! a-Ti aduce aminte, cum in tómn'a anului 1860 ne-amu intielesu fratiesce pentru o deputatiune la Vien'a cu Escelenti'a Ta in fruntea ei, si eu de a casa Ti-amu datu totu putinciosulu sucursu, si ce multiamire cordiale amu seceratu noi Archiereii in siedinti'a dintáiu a Congresului nationalu din lun'a lui Ianuaru 1861 pentru acést'a a nóstra harmonica conlucrare; — binevoiesce, me rogu Escelentia! a-Ti aduce aminte, cum in primavér'a anului 1861 s'au aretatu trebuinti'a tramiterii unei deputatiuni la Vien'a, carea dintáiu s'au pertractatu la Sabiu sub presidinti'a mea prin Comitulu nationalu, si protocolulu acestei siedintie de Comitulu s'au comunicatu Escelentiei Tale prin doi membrii ai comitetului cu rugarea, cá Escelenti'a Ta sa binevoiesci a pertractá cu ceialalti membrii ai Comitului din Blasiu si din giurulu lui același obiectu, si numai dupa pertractarea si aprobarea obiectului cestiunatu si din partea Siedintiei Comitului dela Escelenti'a Ta s'au pusu in lucrare ide'a deputatiunei nationali, cá convingeri si decisiuni unanime ale amenduroru Archiereiloru, si ale barbatiloru nationali de incredere, pre cari Congresulu din 1861 iau designatu pentru ducerea trebiloru nationali prelंगा si cu Archiereii.

Binevoiesce asiá dara a Te convinge Escelentia! din cele ce amu atinsu aci in liniamente generali, ca I. insinuarea aceea, cá cum eu a-siu fi parasitu caus'a natiunei, este nefundata; II, ca

eu amu remasu in continuitatea conducerei causei nóstre, precum modalitatea ei o prescriu decisiunile congreseloru nationali III, ca eu nimic'a nu recunósca de legalu in conducerea causei nationali, ceea ce nu corespunde decisiuniloru dela congresele nationali.

Pre lánge care cu incredintiarea deosebitei fratiescei veneratiuni, amu onóre a remané

Alu Escelentiei Tale,

Sabiu 20 Octombre, (1 Novem.) 1866.

umilitu servu,

O scurta revista jurnalistica.

Concordi'a nr. 97 ia de bani buni tóte ce s'a scrisu in „Romanulu“ din 18 Nov. in caus'a neintielegeriloru ardelené, fára a fi acceptatu sa auda respunsulu si la acelea. — Noi ne mirámu de acést'a procedura a Concordiei, carea e patita de asemenea denuntiári nedrepte si nedovedite, si amu fi acceptatu dela dens'a cá sa se mai retina cu sentinti'a sea pána candu, — cum i-amu promis, vomu documentá cu acte, ca dela Sabiu nu s'a fácutu nici o denuntiare, si ca cadindu invinuirea cea nedrépta aruncata asupr'a nóstra, numai din ventu, voru cadé si consecintiele ce se zidescu pre ea totu mereu, intre care vedemu ca si Concordi'a mai adauge, ca totu din acea insinuare aru fi urmatu niscari infruntári „Gaz. Tr.“; ca „Tel. Rom.“ e unionistu; ca in adunarea dela Belgradu n'aru fi fostu nici o intielegere, — dupa ce coresp. D. I. in „Romanulu“ dice, ca a fostu intielegere, dara altmintrelea etc. — Cu astfelu de manevre siesi contradictóre nu se sterge pét'a plenipotentialistiloru, care a fácutu separatismu si soisiune in natiune. —

Cor. „Gaz. Tr.“ nr. 96 dela Somesiu cánta cá ciocarli'a — intáiu subtíre — subtíre si frumosu, iara la urma nu póte cá sa nu si scartiia. — Si ea e nascuta in Arcadi'a! —

„Times“ despre cestiunea Ungariei.

Diuarulu anglesu „Times“ aduce unu articulu despre starea presente a cestiunei Ungariei. Arare-ori, dice „Presse“, si au datu cine-va, cu deosebire din strainetate, o parere asiá adeverata si plina de esperintia despre positi'a celoru doi factori principali ai Austriei, a germaniloru si a magiariloru, a rare ori au desvalitu cine-va ilusiunile magiariloru asiá cu temeiu, cá in leadrulu acest'a alu foiei lumei. Pentru aceea insemnámu — aici locurile (pasagiele) cele mai insemnate.

„Times“ scrie:

Precum se vede, o parte din austriacii germani nu este aplecata, a se linisci la otáririle pácei din Prag'a, si prevesce la eschiderea din Germani'a cá la unu ce trecatoriu. Intr'adeveru esistinti'a statului in Austri'a trebuie fundata pre preponderanti'a spirituale a nationalitatiei acesteia asupr'a celoru-lalte, pre carea s'au redimatu totdeun'a. In favórea acesteia nu este numai caracterulu germanu alu capitalei si resiedintiei, insusimea organizatiunei armatei si a oficialiloru, si cultur'a mai inalta, ci si ponderositatea relatiuniloru si puterea cuprindiatóre (complessiva) asiá dicendu a instinctului natiunei acesteia. Austriacii germani voru sa fia asecurati, cá sa nu le fia zadarnica lupt'a pentru antaietate; insa candu nu aru reusi, atunci voru aflá totdeun'a scutintia la fratii loru din sudulu si nordulu Germaniei.

Magiarii nediviescu, in opositiune cu germanii, independinti'a deplina regatului loru in uniunea personale curata; iara in casu, candu nu o aru castigá, au de cugetu a se desbiná de cátra Austri'a si a intemeiá unu imperiu dunarénu — a cáru centru sa fia Pest'a. Pre partea loru stau vechile traditiuni ale regatului loru, servitiile insemnate, pre cari le-au fácutu casei Habsburgice, inim'a loru cea nobila si caracterulu belicosu precum si óresi care istetime in certele politice ale partiteloru si ale intrigei. Magiarii insa nu voru produce nici odata altu ce-va decâtu derimare. Tocmai déca le-aru succede a-si cuceri Vien'a si provinciile germane, si a face la Pest'a resiedinti'a imperiului, ei totusi nu aru fi in stare, a invinge prin sciinti'a loru si puterea loru reala pre celelalte nationalitati negermane; ba le-aru fi cu greu, a tiné si pre asiá numitele tieri laturale in fréu.

Porunc'a cea dintáiu a imperiului insa este esistinti'a lui, si acést'a este legata de Vien'a, cá resiedintia si de elementele germane, pre cari s'au radimatu monarchi'a inca din vechime. Magiarii potu sa aduca in casulu celu mói din urma iarasi anulu 1848, carele, déca nu aru fi succesu, cá sa se oprime revolutiunea, aru fi avutu de urmare derimarea imperiului austriacu. Se pare, ca magiarii si astadi urmarescu tint'a acést'a; partit'a moderata, a cárei'a conducatoriu este Deák, au si fácutu unu proiectu de adresa, pre carele Pamu privi bucuros de unu proiectu impacatoriu; insa esenti'a lucrului nu se pune in dubietate. Asiá numitii moderati ceru restituirea cátu mai curendu a constitutiunei continuitatiei legiloru din 1848, a cároru sanctiune o au storsu unu regimu, entusiasmatu prin concessiuni mari, dela unulu strimtoratu prin revolutiune. Astfelu de pretensiuni si potu avea temeiu loru in drepturi vechi si privilegiuri, intrebarea practica insa este, de potu fi ele impreunate cu esistinti'a monarchiei aus-

triace. Magiarii insii vedu greutatea, de a aduce in consonantia cerintele lor cu interesele statului intregu; ei se declara gat'a la negociatiuni de complanare; vreu in sa mai intaiu, ca pretensiunile lor sa fie recunoscute in integritate si netiermurite, inainte de a se aduce vre-o decisiune in privinta intereselor imperiului, carea cu atat'a mai multu sa fie rezervata pentru negociatiuni mai departe. De ca s'aru primi proiectulu acest'a de adresa in cas'a de josu si s'aru aprob'a de imperatulu, atunci aru ave magiarii totu ce dorescu si suveranului nu i-aru mai remane nimic'a, decatu aceea, ce s'aru otari ei ai da in marimimositatea lor.

Aprobarea cerintelor magiare, precum se facu acelea astadi, aru duce la unu dualismu completu si aru trage pre Austri'a pre nivoulu Norvegiei si Svediei, cu acea diferentia in sa, ca congresulu scandinavu const'a din doue natii omogene impreunate laolalta, pre candu in Austri'a aru fi fia-care jumetate unu aglomeratu de poporatiuni, cari mai multu seu mai putnu stau un'a cu alt'a in opuseliune inimica si in aglomeratulu acest'a nu aru putea avea locu nici odata o politica comuna.

Evenemintele potu la tota intemplantia sa derime cu puterea lor neinvingibila imperiulu austriacu, seu sa-lu silisca a-si muta punctulu de greutate mai catra Ostu (Resaritu).

A c e e a in sa e adeveratu, ca de ca s'aru intemplantia cea din urma, fia sub cas'a Habsburg seu o alta dinastie, atunci nu aru fi Pest'a loculu, unde aru gravita diferitele popore ale Dunarei de josu. Candu aru fi odata eschisu elementulu germanu din legatur'a monarchiei austriace, atunci s'aru putea nasce o lupta generala intre nationalitatile acestea, carea de securu nu s'aru fini in favorea magiarilor. Totu deodata s'aru aprinde ferebrea in imperiulu turcescu cu flacara invapaiata, elementele Austriei aru veni in colisiune cu atomele Turciei, din carea aru esi simburile unui imperiu nou, in sa a unui imperiu romanu si nu magiaru.

Problem'a cea mare a presintelui este pentru Austri'a la tota intemplantia, ca sa multiamesca dorintiele ungare. Aprobarea simpla a acelor'a este in sa totu asi'a periculosa, ca negatiunea lor totala. Santi'a pretensiunilor ungare nu trebuie sa cera dela Austri'a sacrificiulu, ca sa se ucida insasi pre sine.

Imperatulu Austriei nu aru trebui sa se lase sa-lu seduca cuvintele cele amagitore ale lui Deak si ale partisanilor sei, ca sa se espuna Ungariei spre dispositiune. A restitui legilo din 1848, aru insemna a derima Austri'a, fara a putea edifica Ungaria. Pana candu va fi Austri'a, ce este, pana atunci provinciile nemtiesci suntu adeveratulu ei alemtu de putere. Si in acestea trebuie sa-si caute scuturatu la casulu celu mai estreme.

In caus'a studentilor asentati la militia.

S a b i i u 9 Decembre.

Dupa cum vedemu din unu decretu guvernialu d'to 14 Nov. nr. 25, 346 1866, Ministeriulu c. r. de resbelu prin unu rescriptu d'to 15 Oct. nr. 7, 325. 1866 indreptatu catra prefectura c. r. suprema de arme a impusu comandelor singuraticu de trupe, ca aceste sa licentizeze (sloboda) pre acei studenti, cari fura asentati la militia cu ocaziunea celei din urma integritate de oste, si cari suntu deprinsi in manuirea armelor si in celelalte afaceri militare, pentru ca sa-si pota urma studiile lor mai departe. Acesta mesura e in sa de a se lua, in tempulu de pace, numai cu acei'a, a caroru testimonii suntu bune; licentierea in casulu acest'a pote si intrece numerulu ordinariu alu licentiatiloru.

Pentru ca sa se incungiure ori ce abusu cu acesta bineface-re, comendele respective au primitu deodata si inviatiunea, ca au detoria din candu in candu a se convinge, de ca licentiatii studieza in adeveru si de ca ei facu pasii si sporiulu receratu in studiile lor. La casu candu licentiatii nu aru coresponde, acestoru conditiuni, atunci se voru rechiam'a la trupa, si pre viitoriu nu se voru mai pute bucura de atare beneficiu.

Eveneminte politice.

S a b i i u in 10 Decembre.

Cas'a deputatiloru dietei din Pest'a, terminandu desbaterea asupra adresei o au tramisu prin deputatulu I o a n o v i c i u in cas'a de susu. Tramisulu casei de josu, sa departeza dupa predarea adresei, petrecutu de eljenuri. Br. Majthényi i cualitatea sea de notariu alu casei de susu cetesce estrasulu protocolulu casei de josu si adres'a. La terminarea acestei din urma eschiamu cas'a eljenuri; presedintele impartasiesce, ca va tipari adres'a si o ve impartii intre membrii casei, iara in 19 Decembre (cetirea fu in 17 Dec.) se va lua la desbatere.

In 19 Decembre, dupa cum ne spune unu telegramu din Hr. Ztg. au fostu o desbatere generala de 5 ore: Sennyei au aperatu punctulu de manecare alu regimului, si dupa aceea cas'a au primitu adres'a casei de josu en bloc, fara desbatere speciala.

Diet'a a decisu a se tramite o deputatiune sa gratuleze M. Sele Imperatesei la diu'a nascerei inaltu Aceleiasi.

Diet'a Croatiei au facutu o adresa energica in carea intre altele dice: ca regatulu triunitu totdeun'a si cu deosebire in momentele cele mai critice si mai periculose au documentatu o cre-

dintia neclatita si au lucratu in interesulu dinastiei si alu unitatii statului, asi'a incatu aru fi o politica gresita, de ca s'aru caut'a temeiulu politice in neineredere si s'aru tine si mai departe confiscatu dreptulu cardinalu si nationalu alu regatulu triunitu, ce lu are asupra integritatii teritoriale si de dreptu. Mai departe adresa nu-si pote esplica rescriptulu dela 27 Fauru 1866, prin care se intrerumpe ori ce desbatere in privinta Croatiei si Slavoniei si imputa ca pentru unu asemenea consiliu nu va fi regimulu in stare sa respunda nici inaintea Maies. Sele nici inainteanatiunei vatemate, din cauza ca este rasultatulu neinerederei. Respinge din tote puterile asertulu, carele s'a fostu adusu pentru sustinerea militiei de margine. Revenindu iera la integritatea regatulu triunitu si la nemultiamirea produsa prin confiscarea dreptulu de a se intr'uni in adeveru Croatia, Slavonia si Dalmatia, arata in ce cercu vitiosu se afla regimulu vrendu se culaga pomele inederiei acolo unde au semanatu numai neineredere. In fine se adreseza la initiativ'a Monarcului, ca sa strice acestu cercu vitiosu si se mai adauge langa regatulu triunitu si insulele: Vegli'a, Cherso si Lussin, ca sa nu perda regatulu triunitu speranti'a, ca purtarea cea leala a dietei va ave resultatulu pre care lu doresce. In fine unu regimu respunsabilu pentru mentiunatulu regatu.— La desbaterea acestei adrese se esprima Stoianovic, ca elu cunoesce motivele partitei ce perhoresceza impacarea cu Ungaria. Nu-si pote esplica in sa cum acea partida nisuesce la o unire cu Viena. „De ca uniunea cu Ungaria e deja periculu si sarcina, la ce sa alergamu in bratiile altoru periculu. Mai bine va fi sa remanemu in Agria si sa deslegamu noi de noi insine intrebările. Integritatea nostra o vomu ajunge numai prin Ungaria, singuri nici odata.“— Dupa sciri mai dincoce adres'a e primita in dieta in cuprinsulu ei intregu si se va pred'a Monarcului prin o deputatiune.

Dia afara avemu sa inregistramu deschiderea corporiloru legiutore ale Italiei din 15 Dec. c. n. Cuventulu de tronau au facutu o sensatiune placuta in diuaristic'a europena. Elu respira pace si atrage atentiunea italianiloru, acum dupa ce mai tota Itali'a se afla la olalta unu trupu nationalu, la interesele consolidarei din laintru, la intarirea regatulu, imbunatatirea materiala, ca la singurele probleme ale regimului si poporulu italianu. Si in privinta cestiuenei romane e cuventulu pacificu si prognosticeza independentia Papei in ori ce impregiurari.

V e r d u 30 Novembre 1866.

Grele si critice suntu tempurle in care traimu, si pentru ce? Pentru neintelegera si discordia ce domnesce intre omeni. Candu se voru uni spiritele si cu unu scopu voru merge pre o cale inainte, atunci tote pedecile se voru delatur'a dinaintea nostra, si cu pasi gigantici vomu pasi inainte sub conducerea mai marilor nostri atatu in vieti'a spirituale catu si materiale.

In sa ca acest'a sa se pota face cu succesu favoritoriu, ca natiunea sa pasiesca inante pre calea virtutiei, e de lipsa ca membrii ei sa lucre in armonia cea mai strensa condusi fiindu de unu capu, pre care ni l'au datu pronia Ddieasca in fruntea biserice si a natiunei.

Acestui'a avemu de a-i multiami pentru bunatatile cele multe, de care ne bucuramu si cu drepta recunoscintia binefacatoriulu acestui'a alu biserice si natiunei, in care avemu de a respecta pre prea lum. Sf. nostru Archiep. si Metropolitu Andreiu Br. de Siagun'a, nu amu pututu trece cu vederea ocaziunea care ni s'au datu de-si in departare a serba diu'a onomastica Inaltu aceluasi pre langa serbatorea care se tine intru pom. intaiulu chiepmatu si Apost. Andreiu sub conducerea neobositulu nostru Preotu Simionu Popoviciu cam in chipulu urmatoriu:

In 29 Nov. ser'a la 8 ore tinerimea scolara cu junimea cu care dupa datin'a de mai inainte usitata tine in tempulu acest'a susunimulu nostru Preotu catichisatia, au purcesu cu totii catra cas'a preotulu localu, unde de ca au ajunsu, au vediatu in ferest'a locuintiei sele o iluminatiune forte sumose, si in mijlocu portretulu Esceletiei Sele, si facendu-se o linisce mare s'au intonatu din partea invatiatoriulu a cantatoriloru impreuna cu tota tinerimea melodi'a „Eata diu'a cea dorita“ s.c.l. la finitulu piesei rostii Invetiati. I. C. o cuventare bine potrivita festivitatiei care se face pentru neobosit'a lucrare a Esceletiei Sele spre binele nostru spiritualu si materialu.

Parochulu au multiamitu inv. in numele Escel. punendu-si de tema ca de ca ceriulu e seninu si stelele lucescu, inim'a sea inca se veselesce pentru sosirea dilei onomastice a Esceletiei Sele care au dorit'o cu totii. Finindu-se cuventarea cu nenumerate resunete de „sa traiesca“, s'a intonatu „Pre Stapanulu s. c. l.“ Dupa acest'a tinerimea intorcendu-se la scola s'au dusu fia-care pre la ale sele. Dimineti'a dupa servitiulu Ddieescu s'a adunatu pentru festivitata dilei toti reprezentantii com. bis. la on. Parochu pofindu si rugandu pre Ddieu cu simtiemintele celea mai caldurese, ca atotu potintele Ddieu sa sustina in vieti'a pre Esceletia Sea, multi fericiti ani.

I o a n n M i t r u economu.

V a r i e t a t i.

* I o s e f i n ' a d e M e z e y nascuta A r o n u, in numele

ei și alu fii ei se le **Hermin'a** face cu adenca intristare cunoscuta trecerea din viața a iubitelui ei sotiu, respective parinte,

Ioann Mezey de N. Enyed

c. r. consiliariu de curte și cavaleru alu ordinului coronei de feru class'a III.

carele, fiindu proveditu cu ss. sacramente, repausă in Domnulu Joi in 20 Decembre a. c. la 3 ore dupa amedi, dupa o suferinta scurta, dara veementa de choleratifoиду, in alu 63 anu alu vietiei se le.

Remasiile pamentesci se voru inmormentă vineri in 21 Decembre c. n. la 3 ore dupa amedi in cimiteriulu rom. cat. la a caroru petrecere suntu invitate tote rudeniile și cunoscutii.

Missele pentru sufletulu repausatulu se voru ceti Sambata in 22 Decembre inainte de amedi la 10 ore, in biseric'a parochiala rom. cat. din cetate, Sabiu, 20 Decembre. 1866.

** In septamanile trecute au depusu Dlu concipientu in advocatura Nicolae Stravoiu esamenulu advocatiale aici la Universitatea fondului regescu. Dupa cum santemu informati esamenulu a fostu unulu dintre cele mai bune ce s'a facutu la acesta universitate de unu siru de ani incoce. Ne bucuramu de asemenea scire și bucuria acesta credemu, ca nu e numai a nostra, ci e generala intre romani. Amu dori sa putemu saluta in curendu pre dlu N. Stravoiu in egalitatea pentru care este pregatitu, adeca, advocatu in tota form'a.

** Esamenulu de statulu pre catu puteramu afla au facutu in septamanile trecute dd. Ioann T. o. h. a. t. i și Ioann Teo c. u. Ambii cu rezultatu bunu, celu dintaiu cu nota: „deosebitu aptu“ (besonders befähigt).

** Cetimu in „Temesv. Ztg.“ „Cea mare parte a locuitoriloru din Timisior'a cu buna sema si va aduce aminte de comunu respectatulu consultore medicale dlu Dr. Pomutiu. Fratele acestui barbatu de presente joa rol mare. Acest'a dupa anulu 1848 caletori in Americ'a, acolo si alese carier'a advocatiale, in resbelulu celu din urma americanu fu redicatu la rangulu de gene-

ralu, și acum e tramisu la St. Petersburg ca ambasadore americanu. — Elu in nou'a lui patria si schimbă si numele; vorbește cele mai multe limbi europene, și precum se afirma posiede activitate de diplomatie insemnata. De nationalitate este romanu și s'a nascutu in Banatu.“

* * Dela Naseudu primimu o invitare de prenumeratiune la Magazinulu pedagogicu, subscrisa de Cosm'a Anc'a, invetiatoriu și directoru normalu, Maximu Popu, prof. gimnas. și catechetu la scolele normali și de Basiliu Petri, prof. preparandialu.

Scopulu acestei foi este, a contribui la desvoltarea și infloarea scoleloru romane. Dupa invitarea acesta, carea se pote privi totu deodata de programu, problem'a „Magazinulu“ va fi inainta și propaga la invetiatorii nostri romani nu numai cultur'a speciale, ci și cea universale, cu alatu mai vertosu, caci in ambele privintie literatur'a nationala intinde invetiatoriloru prea putine mijloce spre ajutorire.—

„Cultur'a pedagogica „Magazinulu“ o va inainta.

- 1) prin disertatiuni pedagogice de interesu comun, practicu;
- 2) prin biografii bune ale pedagogiloru celoru mai renumiti;
- 3) prin comunicarea de casuri disciplinare interesante;
- 4) prin descrierea de serbări scolare recomandabile;
- 5) prin impartasirea altoru esperintie interesante culesse de pre campulu educatiunei.

Cultur'a didactica:

- 1) prin disertatiuni din sfer'a didactice universale;
- 2) prin alegerea și ordinea materialulu de invetiamentu pentru diferitele clase scolare;
- 3) prin tractarea lui dupa principie metodice, pregatindu astfelu elaborare și statorirea unui planu de invetiamentu corespundiatriu.

Foi'a acesta va esi de 10 ori pre anu in brosiuri de cate trei cole. — Pretiulu de prenumeratiune pe anu pentru Austria 3 fl. iara pentru strainatate 4 fl.

Noi salutamu foi'a acesta si-i postimu succesulu doritu.

In urmarea preinaltulu mandatulu alu Maiestatii Sele c. r. apostolice

deschide directiunea c. r. a veniteloru de loteria

A diecea loteria de statulu pentru scopuri filantropice și comunu folositoare, din a carei

VENITU CURATU

duple pregratiōs'a dispasietione sa se dedice

un'a jumetate societatiei amiciloru de muzica in Vien'a pentru scopurile conservatoriulu ei și cealalta jumetate in parti drepte spre infintiarea de stipendii personale pentru orfanele oficieriloru superiori, partiloru militare și ale amplotatiloru, apoi spre estinderea și imbunatatirea asiediamentulu pentru militari smintiti din Tirnavu.

Acesta loteria de bani bine dotata are 4,097 nimeritoru,

dintre cari celu 1 nimeritoriu de fruntu cuprinde 100,000 f.

alu 2 „ „ „ 50,000 f.

alu 3 „ „ „ 25,000 f.

și impreuna cu acesti'a sum'a totala a castiguriloru

300.000 FL. VALUTA AUSTRIACA.

Sortirea va urma nesmintitu și nerevocaveru in 20 Martie 1867.

Sortiulu costa 3 floreni valut'a austriaca.

In Vien'a se capeta sorti de vendiare: la despartimentulu de loteriale de statulu pentru scopuri filantropice aflatoriu in cas'a directiunei c. r. de venituri de loteria, in cetate Salzgies Nr. 20, și la vendiatorii de sorti; in tierile de corona: la tote caselle c. r. de veniturile loteriei. La oficiele c. r. de dare, la cele mai multe oficii c. r. de posta, la statiunile calora ferate și ale navigatiunei dunarene și la vendiatorii de sorti, cari se afla asiadiati in tote cetatile și locurile mai insemnate ale imperiului.

Scopurile cele nobile și folositoare, pentru care s'a menitu venitululu curatu alu acestei loterii, precum și putintia dobandirei castiguriloru inalte, ce s'a deschisu cumperatoriloru de sorti, indupleca pre directiunea c. r. a veniteloru de loteria la credintia, ca impartasirea la acesta loteria va fi forte via.

Dela directiunea c. r. a veniteloru de loteria

Vien'a, 1 Novembre 1866.

Caius de Bellenheim m. p.

c. r. consiliariu superioru de finantie.